

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการปลูกผักปลอดสารพิษของชุมชนบ้านฤกษ์อุดม ตำบล
ลือ อำเภอบุพราวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ

ชื่อผู้เขียน นางสาวระดาพร วงศ์จันทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการปลูกผักปลอดสารพิษของชุมชนบ้านฤกษ์อุดม ตำบลลือ อำเภอบุพราวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกผักมีความรู้ในการใช้สารเคมีที่ถูกต้อง มีการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดสารพิษที่ถูกต้อง และเพื่อให้เกิดการพัฒนาการปลูกผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วม ดำเนินการในกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผัก ตัวแทนองค์กรชุมชน ตัวแทนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ทำการศึกษาเฉพาะกรณีโดยคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ จากชุมชนบ้านฤกษ์อุดม ตำบลลือ อำเภอบุพราวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวนทั้งหมด 90 คน ขั้นตอนการดำเนินงานประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพปัญหา และสถานการณ์ก่อนการพัฒนา ด้วยแบบสัมภาษณ์รายบุคคล แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสังเกต และการสนทนากลุ่ม จากนั้นนำเข้าสู่กระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (AIC) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอน ได้แผนงาน/โครงการในการพัฒนา จากนั้นดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการในการพัฒนา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ หลังการพัฒนาด้วยเครื่องมือชุดเดิม

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความรู้ก่อนการพัฒนากลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับมาก ร้อยละ 76.7 หลังการพัฒนามีความรู้ระดับมาก ร้อยละ 100 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความรู้ ก่อน และหลังมีการพัฒนา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P\text{-value} < 0.001$ 2) การปฏิบัติก่อนการพัฒนากลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับดี ร้อยละ 76.7 หลังการพัฒนาส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับดี ร้อยละ 96.7 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนด้านการปฏิบัติก่อน และหลังมีการพัฒนา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P\text{-value} = 0.008$ 3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการปลูกผักปลอดสารพิษแบบ หลังการดำเนินการวางแผนแบบมีส่วนร่วมทำให้เกิดแผนงาน/โครงการ และปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ จำนวน 5 โครงการ ประกอบด้วย 1) โครงการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ 2) โครงการอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ 3) โครงการตรวจสอบสารเคมีในเลือด 4) โครงการศึกษาดูงานการปลูกผักปลอดสารพิษ 5) โครงการจัดทำโรงหมักปุ๋ยชีวภาพ พืช

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการปลูกผักปลอดสารพิษของชุมชนของบ้านฤกษ์อุดม ตำบลลือ อำเภอบุพราวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ ทำให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักมีความรู้ในการใช้สารเคมีที่ถูกต้องและมีการปฏิบัติในการปลูกผักปลอดสารพิษที่ถูกต้อง เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการปลูกผักปลอดสารพิษทำให้เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้สารเคมีในการปลูกผัก มาเป็นการใช้สารชีวภาพในการปลูกผัก จำนวน 75 คน จากเกษตรกรทั้งหมด 90 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3